

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR SVENSKA VALLFÖRENINGEN – verksamhetsåret 1 juli 2024–30 juni 2025

Föreningens styrelse

Under verksamhetsåret 2024/2025 har styrelsen haft följande sammansättning:

Linda af Geijersstam, Kåtorp, Färjestaden
Nilla Nilsdotter-Linde, SLU, Uppsala
Kjell Sandahl, Vasen, Nye
Maria Wahlquist, Lagestorp, Vallåkra
Jacob Gustawson, Billinge, Norrtälje
Lasse Larsson, Växbo, Bollnäs
Thomas Bengtsson, Ahleslöv, Rolfstorp

ordförande
sekreterare
kassör

Suppleanter:

Rolf Spörndly, SLU, Uppsala
Kerstin Persson, Arbelunda, Köpingsvik
Per-Anders Andersson, Brunseryd, Sävsjö
Marlene Lindenthal, Garpenberg
Gunnar Liljebäck, Östra Stråkan, Överkalix
Sofia Kämpe, Skogaryd, Karlsborg

v. sekreterare
v. kassör
v. ordförande

Adjungerade:

Jan Jansson, Dalstorp
Lars Jakobsson, Blyberga, Lillkyrka
Matilda Johansson, Runsten, Färjestaden

adjungerad kassör

Revisorer

Revisorer har varit Lars Ericson, Umeå och Magnus Halling, Uppsala med Ingvar Persson, Umeå och Andreas Kristiansson, Laholm som suppleanter.

Valberedning

Valberedningen har bestått av Victoria Thuillier, Uppsala, sammankallande, Emma Hjelm, Hörby, Thomas Karlberg, Söderköping, Per Rudengren, Mellösa och Hulda Wirsén, Överkalix.

Målsättning

Föreningen skall inspirera till en intensiv verksamhet på vallområdet inom ramen för de resurser som redan finns samt verka för utökade resurser. Verksamheten skall utgå från lantbrukarnas behov och gälla hela företaget. Samarbete mellan olika organisationer som

arbetar inom grovfodersektorn skall främjas. Föreningen skall främja forskning, försöksverksamhet och rådgivning.

Följande målsättningar skall vara vägledande för **styrelsens** arbete:

*** Sköta medlemsvården**

- Lokalföreningen är central för medlemsvårningen. Styrelsen skall stötta lokalföreningarna och kommunikationen dem emellan samt verka för bildandet av nya föreningar.
- Ökad kännedom om föreningens existens behövs för medlemsvärvning.

*** Identifiera angelägna kunskapsluckor**

- Styrelsen skall identifiera och belysa problemområden som kan fokuseras vid t.ex. seminarier, års- och sommarmöten.
- Styrelsen skall verka för att vallföreningen får medverka vid prioriteringen av medel till forsknings- och försöksverksamhet på grovfoderområdet.

*** Förmedla kunskap**

- Styrelsen skall förmedla aktuell kunskap och erfarenheter från såväl forskningen som praktiken via t.ex. Svenska Vallbrev för att få fler kompetenta grovfoderproducenter.
- Styrelsen skall informera samhället, t.ex. politiker, om aktuella frågor med vallanknytning.
- Exempel på upplysningsverksamhet är annonsering av olika typer av utbildningar på grovfoderområdet.

Styrelsemöten

Styrelsen har under verksamhetsåret förutom årsmötet haft sju protokollförda sammanträden, varav fyra i digital form via verktyget Zoom. Samtliga ordinarie ledamöter, suppleanter och adjungerade kallas till samtliga möten.

Årsmötet

Svenska Vallföreningen höll sitt årsmöte på Ösby Naturbruksskolan i Sala tisdagen den 12 november 2024 och samlade närmare 50 deltagare, inklusive elever från skolan (bil. 1). Årsmötet inramades av två seminarier. Det första seminariepasset belyste fyra viktiga växtnäringssämnen för vallodling och utfodring; kväve, kalium, svavel och selen. Rolf Spörndly har publicerat ett referat från årsmötesseminariet i Svenska Vallbrev 2025:1 (bil. 2).

Vid Svenska Vallföreningens årsmöte omvaldes Linda af Geijersstam som ordförande och till ny ledamot valdes Jacob Gustawson, Norrtälje, båda på tre år. Till suppleanter nyvaldes Marlene Lindenthal, Garpenberg och omvaldes Kerstin Persson, Köpingsvik på tre år.

Till ordinarie revisorer för räkenskapsåret 2024/2025 omvaldes Lars Ericson, Umeå och Magnus Halling, Uppsala. Till suppleanter omvaldes Ingvar Persson, Umeå och nyvaldes Andreas Kristiansson, Laholm då Gunnar Danielsson, Kosta avböjt omval. Till valberedning omvaldes Victoria Thuillier, Uppsala (nybliven sammankallande), Emma Hjelm, Hörby, Thomas Karlberg, Söderköping och Per Rudengren, Mellösa. Hulda Wirsén, Överkalix nyvaldes då Göran Lindgren, Klässbol hade avböjt omval.

Lokalföreningar

Svenska Vallföreningen har sammanlagt 17 lokalföreningar efter att Jönköpings Läns Vallförening återstartats 2022. Då Västmanlands Vallförening slagits ihop med Upplands Vallförening kallas den gemensamma föreningen numera Mälardalens Vallförening. Exempel på verksamheter initierade eller ordnade av lokalföreningarna är fält-, stall-, gårds- och betesmarksvandringar, maskindemonstrationer samt studieresor, t.ex. till Borgeby Fältdagar. Temadagar och temakvällar anordnas gällande t.ex. bete, stallgödsel, surgörning av flytgödsel, markpackning, fasta körspår i vallen, kalkning, gödslings, bevattning, dränering, insåningsteknik, arter, sorter och fröblandningar, ogräs, vallprognoser, foderanalyser, majs, ensilering, höberedning, lagringsförluster, vallfoder till häst och får, ökad grovfoderandel i foderstaten, ekonomi, skador av vildsvin, rovdjursstängsel, Grovfoderverktyget, Borgeby Fältdagar, demonstration av vallförsök, energieffektiva vallfoderkedjor, precisionsodling av vall, rapporter från studieresor och EU-projekt. Samarbeten sker ofta i arrangemangen, t.ex. med rådgivningsföretag, maskinföretag, företag som marknadsför frö och andra insatsvaror, LRF, SLU, naturbruksgymnasier, Studieförbundet Vuxenskolan, Greppa näringen eller Länsstyrelsen. Vallföreningen medverkar ibland också på utställningar eller konferenser.

Föreningen bygger på engagerade medlemmar och lokalavdelningar runtom i Sverige. För att upprätthålla den aktivitet som medlemmarna kräver och öka medlemsantalet, verkar styrelsen för att ytterligare lokalföreningar bildas. Sedan en del år arbetar Västsveriges Vallförening under andra former tillsammans med HS Västra i ett speciellt Vallgille. Denna konstruktion håller nu på att avvecklas.

Linda af Geijersstam har under verksamhetsåret introducerat ordförandekonferenser on-line för ordförande, sekreterare och kassör i varje lokalförening alternativt kontaktperson för området. Hela riksstyrelsen kallades också. På mötet avhandlades kommande och nyligen genomförda aktiviteter i lokalföreningarna, verksamhet i riksföreningen, viktiga frågor för Svenska vallföreningen att driva, praktiska frågor att lösa och hjälpas åt med samt olika strategier för medlemsrekrytering.

Medlemmar

Antalet betalande medlemmar vid bokslutsdagen 250630 var 1 287 jämfört med 1 377 240630. Den 1 oktober 2025 hade föreningen 1 440 medlemmar, jämfört med 1 456 medlemmar 241014, alltså en minskning med 16 medlemmar.

Antalet medlemmar vid årsskiftet utgör grunden för utbetalningarna till respektive aktiv lokalförening. Medlemsvärningskampanjer för att hålla uppe medlemsantalet har uppdragats åt och genomförts av HIR Skåne i Östergötland, Sjuhärad och Västmanland. Det är lämpligt att värva vart tredje år för att försöka behålla antalet medlemmar. Styrelsen har verkat för ökat medlemsantal bl.a. genom aktiv spridning av värningsbroschyren samt tidskriften Svenska Vallbrev. Medlemmar har också värvats i samband med olika sammankomster, t.ex. på kurser och mässor.

Följande lokalföreningar uppvisade verksamhet som berättigar till 100 kr per medlem under kalenderåret 2024: Mälardalen, Östergötland, Skåne, Halland, Sjuhärad, Jönköping, Skaraborg, Örebro och Gävleborg (bil. 3). I områden utan lokalföreningar kan aktiviteter i Vallföreningens intresse stödjas med bidrag. Ej utbetalda medel avsedda för lokalföre-

ningarna skall användas dels för att initiera lokala aktiviteter, dels för att arbeta på rikspanet med information, lobbying m.m. Under verksamhetsåret har inga ansökningar om aktivitetsbidrag inkommit.

Ekonomi

Angående föreningens ekonomi hänvisas till verksamhetsårets resultat- och balansräkning som i detalj redovisas separat. Styrelsen redovisar ett överskott för verksamhetsåret 2024–2025 på 106 803 kr (föregående år underskott 36 621) med ett eget kapital inklusive årets resultat om 863 918 kr (726 563) vid en balansomslutning på 1 132 971 kr (1 522 204). Som underlag för beslut om medlemsavgift för 2024/2025 låg en budget med ett underskott om 45 610 kr. Underbalanseringen får ses i sammanhanget med tidigare år redovisat överskott vilket speciellt var en effekt av pandemirestriktionerna. Årsmötet beslutade att öka medlemsavgiften från 550 kr/år till 600 kr/år varav 100 kr går till lokalföreningen, såvida minst en aktivitet utöver aktivitet i samband med årsmötet redovisas, eller till lokal verksamhet i de län där vallförening inte finns. Nytt för verksamhetsåret är att ungdomar upp till 25 år endast behöver betala 250 kr i medlemsavgift. De får vallbrev men lokalföreningen får ej 100 kr för dessa medlemmar.

Löpande bokföring och medlemsregister har under verksamhetsåret skötts av Rådgivarna Sjuhärad, Länghem. En övergång till från redovisningssystemet Visma till Fortnox är genomförd. Det digitala kostnadsfria verktyget Zoom har använts för föreningens möten. Föreningen har betalningsfunktionen Swish. Svenska Vallföreningens är registrerad som arbetsgivare hos Skatteverket och kan därmed betala ersättningar som lön till jämförliga villkor för den enskilde. En beloppsgräns för att ensam få teckna firma är satt till 150 000 kr.

Verksamheten

Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) har två stiftelser med anknytning till vallodling. I Stiftelsen Svenska Vallföreningens fonder representeras Svenska Vallföreningen av Per-Anders Andersson med Jacob Gustawson som adjungerad 2025–2027. I övrigt är LRF, KSLA och SLU representerade med Frö- och Oljeväxtodlarna som adjungerade. I Stiftelsen Anders Elofsons fond representeras Svenska Vallföreningen av Per-Anders Andersson och Jacob Gustawson 2025–2026. I övrigt är Frö- och Oljeväxtodlarna och KSLA representerade med SLU och LRF som adjungerade. Medel kan sökas i februari och 2024 fanns en extra chans att söka i september. Avkastningen disponeras för främjande av fondernas syften i frågor om odling, utfodring, ekonomi eller teknik avseende betes-, vall- och fröodlingssektorn. Stöd ges dels till projekt ägnade att främja dessa områden, dels till resestipendier, främst för utrikes resor. Rapporter sker kontinuerligt till styrelsen om KSLA:s beslut.

KSLA delar fr.o.m. 2012 ut en belöning, Anders Elofsons medalj, till framträdande företrädare för forskning och försök, upplysning och information samt praktisk verksamhet inom områdena betes- och vallfrågor samt fröodling av vallväxter. Belöningen brukar delas ut på KSLA:s högtidssammankomst den 28 januari. Lantmästare Nils-Gustav Nilsson, Kattarp, har varit engagerad i Södra Sveriges Frö- och Oljeväxtodlares styrelse i många år och han är en av landets mest hängivna ambassadörer för odlare av vallfrö. Han tilldelades Anders Elofsons Medalj 2025 för sin goda förmåga och stora engagemang att samla både gammal och ny kunskap om fröodling och viljan att förmedla den vidare till övriga odlarkollegor.

Linda af Geijersstam har medverkat på årsmöte med Skånska Vallföreningen 240301 där hon berättade om EU-projektet G4AE samt om resultat från bevattningsförsök på Öland. Kjell Sandahl var värd för Jönköpings läns sommarmöte på Vasen Lantbruk 240618. Nilla Nilsson-Linde medverkade på Mälardalens Vallförenings fältvandring i Uppsala 240522 där hon berättade om projektet Grazing4AgroEcology.

Svenska Vallföreningen är medlem i LRF:s Växtodlingsråd och Jacob Gustawson deltog 250225 i möte i Stockholm om "Stärkt beredskap i svensk växtodling".

Rolf Spörndly har under många år arbetat med vallprognos.se, som är ett verktyg för att följa kvalitetsutvecklingen i vall i olika delar av Sverige. Arbetet leds nu av Bengt-Ove Rustas på SLU. Styrelsen har engagerat sig i en utveckling av verktyget. Maria Wahlquist och Sofia Kämpe representerar föreningen i utvecklingsgruppen som har haft möte på zoom 241009 (Maria och Sofia) samt 250205 (Maria).

Nilla Nilsson-Linde representerar EGF (European Grassland Federation) i EU-projektet SUPER-G:s (Sustainable Permanent Grassland Systems and Policies) External Advisory Panel, vilket innebär att det finns möjligheter att framföra synpunkter på projektets uppläggning, genomförande och resultatspridning. Det femåriga projektet avslutades 2024.

Föreningen har en utvidgad kontaktyta i och med medlemskap i Landsbygdsnätverket sedan 2022.

Maria Wahlquist har sett till att föreningens förråd av tröjor för försäljning och gåvor har fyllts på.

Rolf Spörndly har gjort en kunskapssammanställning om huruvida selen ska tillföras via gödsel eller foder. Han redovisade denna på Svenska Vallföreningens årsmöte 2024 (bil. 2).

LRF Häst har erbjudit Svenska Vallföreningen att annonsera interaktivt under två år, <https://www.sebroschyr.se/LRFhast/MailView/>. Matilda Johansson har sammanställt en lista med intressant material för hästägare från Svenska Vallbrev (bil. 4) och Rolf Spörndly skrev en artikel om hästfoder i Svenska Vallbrev 2024:5 (bil. 5).

Inom G4AE-projektet har Linda af Geijersstam och Nilla Nilsson-Linde medverkat på fältvandringar på samarbetsgårdarna Gunnar Danielsson i Kosta 240811 och Karl-Johan Lennartson i Intakan 250410. Vidare har ett möte med de svenska samarbetsgårdarna inom projektet anordnats 250203 där professor Agnes van den Pol van Dasselaar berättade om betesdrift i Nederländerna. Linda, som är en av samarbetsgårdarna, har även intervjuats av Malin Eborn i en innehållsrik artikel i Lantmannen 2024:11 (bil. 6).

Beteskalendern

Information om Beteskalendern finns på föreningens hemsida där man också kan beställa av Maria Wahlquist till självkostnadspris, www.svenskavall.se. Information om Beteskalendern har gått ut via Svenska Vallbrev och verktyget har även uppmärksamats vid olika utbildningar. Även i år har vi haft visat intresse och sålt kalendern.

Borgeby Fältdagar

Svenska Vallföreningen hade ingen egen monter på Borgeby fältdagar 25–26 juni 2025 men medverkade vid utdelningen av pris för Årets Vallmästare. Per-Anders Andersson är Svenska Vallföreningens representant i juryn och han intervjuade Årets Vallmästare på Borgeby Fältdagar i en ceremoni ordnad av Tidningarna Husdjur och Nötkött.

Sommarmötet

Svenska Vallföreningens sommarmöte hölls i Örebro den 25–26 juli 2024 (bil. 7). Örebro läns Vallförenings ordförande Tomas Hammarlund hade tillsammans med Anna Nordblad, Per Johansson, Maria Johansson och Holger Gehrke satt ihop ett mycket intressant program. Ett 60-tal medlemmar i Svenska Vallföreningen, alltifrån Norrbotten till Skåne, blev inkvarterade på golfhotellet Lannalodge i Vintrosa och därifrån utgick bussresorna till studiebesöken. Ett referat har skrivits av Rolf Spörndly som publicerats i Svenska Vallbrev 2024:5 (bil. 8) och en notis förekom också i Tidningen Husdjur 2024:8 (bil. 9).

Finansiering och prioritering av vallförsök

Föreningen har under året fortsatt att verka för en större förståelse för vallens ekonomiska betydelse för animalieproduktionen och behovet av resurser för forskning och utveckling. Ämneskommittén för vall- och grovfoder i Fältforsk (kontaktorgan mellan SLU och externa intressenter gällande fältforskning inom jordbruksområdet) anordnade ett digitalt möte 241206 där Nilla Nilsdotter-Linde rapporterade från ett projekt om Höstetablering av vall i höstsäd samt berättade om ett planerat projekt; Tidpunkt för sista skörd av olika vallväxter.

Linda af Geijerstam ingår i Stiftelsen Lantbruksforskning (SLF:s) branschgrupp för livsmedel – animalier. Branschrådets förslag utgör underlag för stiftelsens fortsatta bedömning av inkomna ansökningar. Information om alla SLF:s projekt finns i Projektbanken, www.lantbruksforskning.se.

Vallmästaren

Tidningarna Husdjur och Nötkött tillsammans med Svenska Vallföreningen, Gård & Djurhälsan, Sveriges lantbruksuniversitet och Växa Sverige har sedan ett antal år tillbaka genomfört en vallfodertävling vid namn Vem blir årets vallmästare? Tävlingen instiftades 2002. I tävlingen efterlyses vallodlare som lyckats med att hålla en jämn och hög vallfoderkvalitet under flera år kombinerat med en lönsam mjölk- eller köttproduktion och ett intresse för vallodling. Svenska Vallföreningen representeras av Per-Anders Andersson medan Nilla Nilsdotter-Linde och Rolf Spörndly representerar SLU i juryn.

Till Årets Vallmästare 2025 utsågs Per Larsson och medarbetarna på Kårtorps lantbruk i Tibro. Vallstrategin med fyra skördar per år och bevattning säkrar både mängd och kvalitet i grovfodret. Gården har gått från ekologisk till konventionell drift men behållit viktiga ekologiska inslag, som baljväxter i vallen och produktionsbete till mjölkarna. Grovfoderkostnaden följs noga för att optimera foderekonomin. Kårtorp fick nu utmärkelsen för andra gången – senast 2018 i ekologisk produktion, nu i konventionell. Det visar att vallkompetensen står stadigt, oavsett driftsform. Prisutdelningen skedde på Borgeby Fältdagar den 26 juni (se Borgeby Fältdagar).

Grazing4AgroEcology

Svenska Vallföreningen har under verksamhetsåret medverkat i ett EU-projekt om agro-ekologi och bete inom Horizon Europe, HORIZON-CL6-2021-GOVERNANCE-01-28 – Thematic networks to compile and share knowledge ready for practice. Projektet Grazing4AgroEcology (European Network to promote grazing and to support grazing-based farms on their economic and ecologic performances as well as on animal welfare) och är ett s.k. tematiskt nätverk. Nätverket är baserat på en multiaktörsstrategi där representativa lantbrukare och lantbrukargrupper arbetar tillsammans med grundforskning och tillämpad forskning, rådgivningsföretag och bransch i en kunskapskedja för bete, "betes-AKIS". Svenska Vallföreningen (Linda af Geijersstam, Leif Johansson och Lars Jakobs-son) och SLU (Nilla Nilsdotter-Linde och Anna Hessle) är partners från Sverige. Koordinator är Arno Krause, Grünlandzentrum Niedersachsen/Bremen, åtta länder (Tyskland, Irland, Nederländerna, Frankrike, Sverige, Italien, Rumänien och Portugal) och 18 partners deltar och representerar därmed olika klimatiska förhållanden i Europa och ett brett utbud av betesmetoder. Projektet omfattar 3 miljoner Euro varav 99 900 Euro motsvarande 10,25 arbetsmånader är destinerat Svenska Vallföreningen och pågår i 3,5 år (sep 2022–feb 2026). Projektet har hemsidan www.g4ae.eu. Där finns även länkar till Facebook, X, Instagram, LinkedIn samt Youtube och man kan anmäla intresse för att ta del av nyhetsbrev.

Grazing4AgroEcology (G4AE) syftar till att vända nedgången av bete i Europa genom att stimulera betesbaserade produktionssystem med potential att producera högkvalitativa livsmedel, att gynna lantbrukets konkurrenskraft samt djurvälstånd liksom andra ekosystemtjänster uppskattade av allmänheten. Projektet stödjer lantbrukares arbete med betesbase-erade system för miljön, djuren och samhället, för att producera hälsosammare mat med mindre påverkan på naturresurser. G4AE inriktar sig samtidigt på EU:s Green Deal-mål om återställande av biologisk mångfald, minskning av näringsförluster och minskning av växthusgasutsläpp. Projektet har fokus på ekonomisk, ekologisk och social uthållighet.

Femton gårdar är med i varje land (*Partner Farm Network*) för att hitta och sprida innovationer för att främja bete för agroekologi (bil. 10) och de finns presenterade på projektets hemsida www.g4ae.eu och på Youtube <https://www.youtube.com/@Grazing4AgroEcology>. Såväl ekologiskt som konventionellt, naturbete och åkerbete samt mjölk- nötkötts- och lammproduktion ingår. Några ingredienser i projektet är följande: *fältvandringar*, *diskussionsgrupper*, *seminarier*, enkäter om vad som är *hinder* för utökad betesdrift, *ökad digitalisering* genom webinarier, digitala interaktioner, videos och medieträning (storytelling m.m.), olika typer utbyten mellan lantbrukare nationellt och internationellt, produktion av en mängd praktiskt tillämpbart *informationsmaterial samt utbildningsmaterial* för nuvarande och framtida betesbönder, tillgängligt i en öppen *databas*. Projektet har särskilt fokus på unga lantbrukare. Många av aktiviteterna sammanfaller med Svenska Vallföreningens ordinarie verksamhet.

Den årliga s.k. Young Farmers Tour gick till Irland och samordnades med G4AE-konsortiets 6:e möte. Efter att en liten grupp på fem personer med kort varsel åkte till betesda- garna i Tyskland 2023 deltog 14 rådgivare inom både växt- och djurområdet, lärare, studenter, lantbrukare och en journalist på tidningen Jordbruksaktuellt på resan till Nederländerna 2024. Intresset ökade sedan ännu mera till 2025 då hela 43 personer deltog från Sverige. Många sökte och tilldelades resestipendier från KSLA:s vallstiftelser.

Inom projektet anordnas även betestävlingar i de aktuella länderna med syftet att lyfta intresset för bete i Europa, både på åkermark och naturbetesmark. I Sverige utlystes för

första gången tävlingen Sveriges Betesmästare i april 2024. En jury bestående av Margareta Dahlberg, MD Lantbruksråd; Anki Olsson, tidningarna Husdjur och Nötkött; Carl Helander, SLU; Nilla Nilsson-Linde, SLU/Svenska Vallföreningen; och Anna Hessle, SLU/Föreningen Naturbeteskött och vinnarna Anna och Anders Carlsson, Skogsgård, Getinge korades på Elmia den 17 oktober 2024 (bil. 11). Vinnarna deltog i en studieresa till Irland i slutet av april 2025 tillsammans med de andra vinnarna i G4AE-projektet. Projektet rapporteras löpande i Svenska Vallbrev och flera artiklar har publicerats i lantbrukspressen, t.ex. Land Lantbruk, ATL och Jordbruksaktuellt (bil. 12).

SustAinimal

Svenska Vallföreningen har varit med som partner i den stora Formas-finansierade centrubildningen SustAinimal 2021–2024, och är även en extern partner i omgång II, 2025–2028, <https://www.slu.se/site/sustainimal/> med en ersättning à 20 000 kr per år. SustAinimal är ett kunskapscentrum med mål är att identifiera och utveckla djurens roll för ökad livsmedelsproduktion, hållbarhet och konkurrenskraft i framtidens svenska livsmedelssystem. Nilla Nilsson-Linde är en av två delprojektledare för vall och bete. Hon har speciellt ansvar för fältförsök om sen anläggning av vall i höstsäd, tidpunkt för sista skörd på hösten i olika arter och rotröta i rödklöver samt medverkan i Grazing Living Labs och centrals process-team. Artiklar från SustAinimal rapporteras fortlöpande i Svenska Vallbrev. Undantag har gjorts genom att lägga ut dem på hemsidan direkt så att SustAinimal kan länka dit för ytterligare spridning.

Sofia Kämpe deltog å Svenska Vallföreningens räkning på en Resultat- och Dialogkonferens inom projektet SustAinimal 241017. Ett betes-AKIS (Agriculture Knowledge and Innovation System) har hållits i Intakan 250410 (bil. 13). Lantbrukare från G4AE-projektet, personer från SLU, HS, Sv. Vallföreningen m.fl. mötte representanter från Jordbruksverket och Länsstyrelsen för att diskutera bete och regelverk, bl.a. hur man skulle kunna punktbekämpa buskar och ändå få miljöersättning.

EGF

Svenska Vallföreningen är medlem i European Grassland Federation, EGF, www.europeangrassland.org, vars uppgift är att skapa kontakt mellan de europeiska vallorganisationerna. EGF skall också ordna konferenser och symposier för att förbättra utbytet av vetenskaplig kunskap på vallområdet. Information om EGF:s konferenser och symposier sker fortlöpande till styrelsen samt via Svenska Vallbrev till alla medlemmar. Uppdraget att representera norra Europa i det verkställande utskottet för EGF växlar mellan de nordiska länderna och Norge tillträde 2025 (Sigridur Dalmannsdottir). Nilla Nilsson-Linde är representant för Sverige.

Kommande EGF-möten arrangeras som symposium i Reading, Storbritannien 15–17 september 2025 (*Multi-species swards*) och därefter som konferens i Évora, Portugal 13–16 april 2026 (*Challenges and innovations for grasslands resilience*).

BGS

Svenska Vallföreningen är medlem i British Grassland Society, BGS. Den brittiska vallföreningen ger ut tidskrifterna Grass and Forage Science och Grass Farmer, samt tillhanda-

håller en omfattande publikationsservice även i övrigt. Konferenser, sommar- och vintermöten inom grovfoderområdet anordnas årligen. Svenska Vallföreningens sekreterare har förmedlat information om kommande aktiviteter till styrelsen. Information samt slutsatser av intresse för svensk vallodling publiceras i Svenska Vallbrev. Föreningen har en väl utvecklad hemsida, <http://www.britishgrassland.com>.

Svenska Vallbrev

Redaktionsgruppen har bestått av Gun Bernes, Umeå, Irène Persson, Örebro samt Nilla Nilsdotter-Linde. Två åttasidiga, två sexsidiga och tre fyrsidiga nummer av Svenska Vallbrev har utarbetats. Tidskriften har haft följande annonsörer: Svenska Foder, Lantmännen och Salinity AB. Vallbreven utkommer som momsbefriad posttidning med sekreteraren som ansvarig utgivare och de trycks på LH Tryck, Ulricehamn. Aktuella resultat från forskning och praktik redovisas och information om kommande eller genomförda aktiviteter förmedlas. De rikstäckande vallbreven kompletteras med lokala vallbrev i vissa områden.

Hemsida och e-post

Svenska Vallföreningens hemsida har adressen www.svenskavall.se. Den innehåller värvningsbroschyrens innehåll, adresslista till lokalföreningar, kontaktpersoner och riksstyrelse, förteckning över rubrikerna i vallbreven, vallbrev äldre än ett år för ett antal år tillbaka, länk till kassören för medlemskap samt information om aktuella händelser nationellt och internationellt, t.ex. årsmöte, sommarmöte, lokala möten, vallmästartävling, Vallkonferens, EGF, Inno4Grass, Grazing4AgroEcology etc. Vidare finns information om när, var och hur man kan söka medel i vallodlingens intresse samt olika typer av remissyttranden från föreningen. Ett artikelarkiv finns med t.ex. reserapporter från styrelsens studieresor till Storbritannien 2003, Belgien 2007, Österrike 2011 och om Vallfröseminariet 2004, Vallkonferens 2014, 2017, 2020 och 2023. Under 2018 har artiklar om torkan och dess konsekvenser publicerats med länkar till andra websidor och en enkät har lagts ut inom projektet Inno4Grass. Under 2019 har särtrycket *Vall och betesdjur – för livsmedelsförsörjning, biologisk mångfald och miljö* marknadsförts på hemsidan. Under årsmötet 2023 hölls ett antal föredrag om rörsvingel vars presentationer finns på hemsidan. Matilda Johansson har huvudansvar för hemsidan.

Föreningen har numera tre funktionsadresser; vallforeningenssommarmote@gmail.com, ordf.svenskavallforeningen@gmail.com och webmaster.svenskavallforeningen@gmail.com

Sociala medier

Svenska Vallföreningens har under verksamhetsåret delat händelser via Facebook samt Instagram-kontot [svenska_vallforeningen](https://www.instagram.com/svenska_vallforeningen) under Matilda Johanssons ledning. Svenska Vallföreningen har på Facebook 677 följare och Instagram 654 följare. På Instagram har 110 unika inlägg postats sedan sidans start, bl.a. information om vallkurser vid SLU, personlig presentation av styrelsemedlemmar och bilder från fältvandringar t.ex. inom projektet Grazing4AgroEcology. Sofia Kämpe har också en Facebook-grupp, Skaraborgs grovfoderproducenter, vilken har 379 medlemmar.

Uddevalla 31 oktober 2025

Linda af Geijerstam
Ordf.

Nilla Nilsdotter-Linde
Skr.

Kjell Sandahl
Kassör

Lars Jakobsson
Adjungerad kassör

Thomas Bengtsson

Jacob Gustawson

Lasse Larsson

Maria Wahlquist

Välkommen
till

FLYGBILD ÖVER ÖSBY GYMNASIUM

Ösby Naturbruksgymnasium i Sala Årsmötesseminarium och årsmöte i Svenska Vallföreningen – tisdag 12 november 2024

Program

09.30	Samling och kaffe
10.00	Välkomsthälsning av rektor Börje Andersson
	TEMA – Växtnäring för vall och foder
10.15	Precisionsgödsling kväve med YARA N-sensor <i>Ingemar Gruvaeus, YARA</i>
10.40	Bensträckare
10.50	Kaliumgödsling. Nya försök, gödsling, utfodring <i>Linda af Geijerstam, Lantmännen</i>
11.05	Svavel- och selengödsling <i>Ingemar Gruvaeus, YARA</i>
11.20	Selen i foder och gödning <i>Rolf Spörndly, SLU</i>
11.40	Paneldiskussion
12.00	Lunch
13.00	Årsmöte – Svenska Vallföreningen
	TEMA – Bete & projektet Grazing4AgroEcology
13.45	Info om projektet Grazing4AgroEcology <i>Linda af Geijerstam, Svenska Vallföreningen & Nilla Nilsson-Linde, SLU</i>
14.00	Bensträckare
14.10	Precisionsbetesproduktion. Rätt insats på rätt plats för optimal hantering av betestyper, djurraser, parasiter, gödsling m.m. <i>Tomas Olsson, Norrby gård</i>
14.40	Unga lantbrukare på betesresa i Holland <i>Marlene Lindenthal, HS Konsult & Xenia Vince, HIR Skåne</i>
15.00	Avslutning och kaffe

Plats: Ösby Naturbruksgymnasium i Sala.
Ösbyvägen 3, Sala.

Kostnad: 400 kr för hela dagen inklusive förtäring, betalas via Swish 123 530 38 62 eller på Bg 108-9705 vid anmälan.

Anmälan & information: Kerstin Persson, tel: 070-519 13 45
e-post: arbelundagard@gmail.com
uppge namn och antal samt eventuella allergier.

Sista anmälningssdag: Måndag 28 oktober 2024

Resersättning: Svenska Vallföreningen står för resekostnaderna (billigaste färdstätt) för två styrelserepresentanter från lokal-föreningarna (eller kontaktperson där förening saknas).

Varmt välkommen!

Svenska Vallföreningen
<http://www.svenskavall.se/>

16 MW ph KS
OB 2024

Årsmötesseminarium I – Växtnäring för vall och foder

Svenska Vallföreningens årsmöte ägde rum på Ösby Naturbruksgymnasium i Sala den 12 november 2024 och samlade närmare 50 deltagare, inklusive elever från skolan. Årsmötet inramades av två seminarier. Det första seminariepasset belyste fyra viktiga växtnäringsämnen för vallodling och utfodring; kväve, kalium, svavel och selen.

Först ut var **Ingemar Gruvaeus**, Yara, med titeln *Precisionsgödsling kväve med Yara N-sensor*. Ingemar tog upp flera aspekter av precisionsgödsling till vall, inte bara gödsling med N-sensor. Han konstaterade att vallodlarna bara är i början av att använda det vi kallar precisionsodling. I stråsäd har detta använts länge och underlaget från odling och försök är stort.

Förutom N-sensorn har Yara applikationen Atfarm, som använder satellitkartor för att beräkna gödslingsbehov och fördelning av gödsel. Atfarm kräver molnfria dagar då satelliterna kan fotografera fälten. Den begränsningen har inte N-sensorn. För att kunna bestämma kvävebehovet är det viktigt att förstå hur mycket kväve jorden levererar. Det enklaste sättet är att placera ut noll- och maxrutor i sina vallar. Nollrutor är rutor där det inte sprids någon gödsel. Maxrutan indikerar om det finns behov av ytterligare kväve. Ingemar menar att det är viktigt att hitta rätt nivå för enskilda fält, samt inom fälten.

Det är många faktorer som påverkar behovet och variationen av kväve i vall. Exempel är effekt av stallgödsel, variation i baljväxtandel inom och mellan fält, brist på vatten eller olika mineraler. Han tog på slutet upp den viktiga kaliumfrågan, särskilt tolkningen av markkarteringsresultat på mulljord. I samband med det lämnade han över till **Linda af Geijersstam**, Lantmännen Växtråd.

Lindas föredrag hade titeln *Kaliumgödsling. Nya försök, gödsling, utfodring*. Linda utgick från en ny försöksserie med kaliumgödsling till vall på Gotland, som initierats av Yara och Lantmännen. Två försök har genomförts under två år, ett på fastmarksjord och ett på mulljord. Linda gick först igenom faktorer som är viktiga att tänka på i samband med kalium till vall. En nyhet var att behovet av kalium per kg torrsubstans ökar vid ökad råproteinhalt. Här är grödans kväve:kaliumkvot viktig. Den bör vara 1:1. Högre kvot ger brist på kalium i växten medan lägre ger ett överskott.

Resultaten från försöken visade en måttlig skördeökning på fastmarksjorden vid ökad kaliumgödsling, men en stor skördeökning på mulljorden. Linda och Ingemar diskuterade tolkningen av markkarteringsanalyserna på mulljord. Dagens redovisningssystem visar att kaliumbehovet ser ut att vara mindre än vad det verkligen är, vilket försöken på Gotland också visar. Ändringar i redovisning på mulljord diskuteras i det nationella Markkarteringsrådet. Innan det blir verklighet var Lindas uppmaning att räkna om behovet för kalium och övrig växtnäring som markkarteras. Rådet är att dela markkarteringsvärdena, med 3. Då hamnar man i rätt gödslingsklass.

I nästa föredrag, *Svavel- och selengödsling*, började **Ingemar Gruvaeus** med att påpeka att svavelgödsling till vall bör vara en rutinåtgärd, eftersom nedfallen har minskat kraftigt och svavel har stor betydelse för avkastning, proteinhalt och proteinkvalitet. Många försök visar god lönsamhet för svavelgödsling. Behovet för en vall är 15–30 kg svavel per hektar och år och hela årsbehovet kan tillföras på våren.

76 JB *af*

En diskussion kring tillförsel av selen till idisslare hade föranlett Vallföreningen att ta upp ämnet på dagens seminarium. Ingemar redovisade siffror som visar att en vall har ett bra upptag av selen vid gödsling, ca 50–60 % i förstaskörden och 15–20 % i återväxten. Selen har inte någon växtodlingsmässig effekt, utan det handlar om hur man vill tillföra selen till djuren och också till befolkningen.

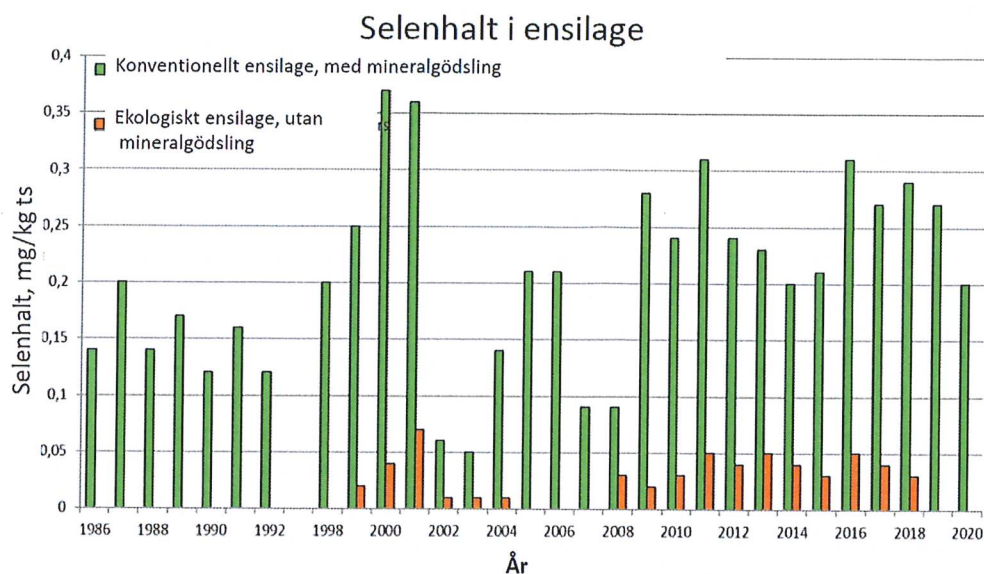
Rolf Spörndly, SLU, hakade på med sitt föredrag *Selen i foder och gödning*. Rolf har jämfört Sverige och Finland och konstaterar att båda länderna har låga selenhalter i marken. Brist på selen kan ge muskeldystrofi hos kalvar och lamm och ökad risk för cystor i äggstockarna samt livmoderinfektion hos kor. Studier som genomfördes i Finland på 1970-talet visade att selenhalterna i livsmedel var mycket låga och att befolkningens intag var klart under rekommendationerna. För att avhjälpa detta har natriumselenat tillsatts i gödselmedel sedan 1984. Effekten av detta gav en omedelbar effekt på selenhalten i grödorna. I spannmål har halten ökat från 0,01 mg till 0,1 mg per kg ts. Utvecklingen av selenhalten i finskt vallfoder illustreras i figur 1. Där ses också selenhalten i vallfoder från ekologiska gårdar där man inte använder mineralgödsel. Där ligger nivån kvar på samma låga nivå som den var på konventionella gårdar innan man började med Se-tillsats, vilket också är samma nivå som i genomsnittligt svenskt vallfoder. Selenhalten har inte ökat i vallfodret i Sverige trots att man har tillsatt selen till djurens foder i 40 år och att det kunde förväntats ha ökat statusen i marken genom stallgödseln. Rolf menar att det är uppenbart att den finska modellen att tillföra selen i gödselmedel i stället för i foder och livsmedel har lett till bättre selenstatus hos befolkningen och minskade problem i animalieproduktionen. Den uppnådda skillnaden i selenhalt efter 40 år med de olika strategierna sammanfattas i tabell 1. Livsmedelsverkets rekommenderar ett intag på 0,075 mg per dag för kvinnor och 0,090 mg per dag för män. I Sverige är intaget alltså endast ca hälften av den rekommenderade.

Tabell 1. Uppnådd skillnad i selenhalt efter 40 år med olika strategier i Finland och Sverige

	Finland	Sverige	Finland jämfört med Sverige
Vallfoder	0,25 mg Se/kg ts	0,04 mg Se/kg ts	6 ggr högre
Mejerimjöl	0,040 mg Se/liter	0,016 mg Se/liter	2,5 ggr högre
Intag hos befolkningen	0,08 mg Se/dag	0,04 mg Se/dag	2 ggr högre

Rolf avslutade sitt föredrag med att konstatera att den tydliga skillnaden borde leda till att någon gör en genomgång vad som skiljer de båda vägarna när det gäller kostnaderna. En utförligare jämförelse kring selenhalten i Finland och Sverige kan erhållas från Rolf Spörndly.

Handwritten notes in blue ink: "H", "TB", "MW", "h", "KS", "Cvet".

Figur 1. Selenhalt i vallfoder i Finland efter att man 1984 började tillföra selen i mineralgödseln. Före 1984 låg halten i medeltal på ca 0,04 mg/kg ts. I Sverige ligger selenhalten fortfarande på ca 0,04 mg/kg ts (Euroola et al., 2022).

Per-Anders Andersson, tidigare vallrådgivare, tel: 076-325 11 96, e-post: per-anders@agrorad.se

Rolf Spörndly, SLU, Inst. för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd, tel: 070-567 21 89, e-post: rolf.sporndly@slu.se

Lästips:

Euroola, M., Alainen, T., Berlin, T., Ekholm, P., Erlund, I., Hietaniemi, V., Mannio, J., Mykkänen, S., Pulkkinen, M., Root, T., Seppänen, M., Siimes, K., Venäläinen, E.-R. & Ylivainio, K. 2022. Natural Resources Institute Finland. Helsinki. Report of the selenium working group 2022. Natural resources and bioeconomy studies 89. 44 p.

Yara.se. Kvävestyrning till vall. <https://www.yara.se/vaxtnaring/aktuellt/kvavestyrning-vall/> [2025-02-11]

Handwritten signature and initials: TS vaxt

Årsmötesseminarium II – Bete och Grazing4AgroEcology

Eftermiddagen ägnades åt bete, där **Nilla Nilsdotter-Linde**, SLU och **Linda af Geijersstam**, Svenska Vallföreningen inledde med att beskriva och berätta om det tematiska nätverket Grazing4AgroEcology (G4AE), www.g4ae.eu.

Lantbrukare **Tomas Olsson** från Norrby gård i Kungsör, en av de 15 samarbetsgårdarna i G4AE, beskrev hur man på hans gård arbetar aktivt med precisionsbete. Gården brukar 200 ha åker och 150 ha naturbeten och har 1000 tackor som lammar januari–april. Fållorna betas under högsäsong av grupper om 150 tackor med lamm. Djuren flyttas till en ny fålla var 4–5:e dag. På gården finns även dikor som kan efterbeta det fåren lämnar, vilket ger god bestockning.

Det finns många utmaningar i effektiv betesproduktion:

- Hur mycket växer betet (kg ts/dag)?
- Hur styr jag betestillväxten med gödsling, speciellt kväve?
- Hur gör jag när betet växer för mycket?
- Hur gör jag när betet växer för lite?
- Hur kan jag minska risken för parasitangrepp?

För att nyttja betet optimalt behövs ett bra sätt att följa tillväxten i varje fålla. Detta utgör grunden för att använda fållorna i rätt ordning och samla kunskap och erfarenhet om hur man använder betet effektivt. Fållorna används utifrån hur de växer och hela systemet är byggt för att lätt kunna flytta djur mellan fållor.

En stor karta över fållorna finns på gårdskontoret. Här markerar man var djurgrupperna är, när de kom till fållan och när de flyttas därifrån. Man markerar också om fållor delas för stripbetning. Som komplement finns en liten karta som går bra att ha med ut i fält. Betet dokumenteras också i ett excelark med alla fållor där djurgrupper markeras med olika färger. Tomas åker runt till fållorna och noterar tillväxten, så att han kan bestämma i vilken ordning betena ska användas.

Mycket inspiration kommer från Storbritannien och Nya Zeeland. Med förbättringar har betesproduktionen fördubblats från 5 till 10 tackor per hektar. Tomas presenterade olika verktyg som hjälper honom att bedöma betets tillväxt och kvalitet. Så småningom får man en blick för hur många kg torrsustans ett bestånd ger men dessa verktyg är värdefulla när man ska kalibrera sig. Betesplattan ger ett samlat mått på betets höjd och densitet medan betesstickan endast möter beteshöjden. Målet är att släppa på djuren i en fålla när beteshöjden är 8 cm och sedan låta dem beta ner till 4 cm. Det är viktigt att anpassa betestrycket efter betets tillväxttakt, dvs. att ha flera djur per ytenhet när tillväxten är som störst. När tillväxten avtar framåt hösten kan arter som klarar sen tillväxt vara värdefulla komplement, t.ex. cikoria och foderraps.

Dagen avslutades med att rådgivare **Marlene Lindenthal**, HS Konsult gav glimtar från den studieresa till Nederländerna som hon tillsammans med 13 andra svenskar deltog i under juni 2024. (Resan beskrivs i en annan artikel i detta Vallbrev). Hon poängterade att man i Nederländerna ofta mäter mjölkproduktionen per hektar i stället för per år. Finns det baljväxter i vallen kan mjölken marknadsföras som "biologisk mångfalds-mjölk". Vidare visades exempel på hur man på vissa ytor senarelägger skördetidpunkten för att gynna fågellivet.

76 TB MW lh KS
WIK

Nilla Nilsson-Linde, SLU, Inst. för växtproduktionsekologi, tel: 018-67 14 31, e-post: nilla.nilsson-linde@slu.se

Tomas Olsson, Norrby gård berättar om effektiv betesdrift för lammproduktion. Foto: Linda af Geijersstam

Grazing4 AgroEcology

**Finansieras av
Europeiska unionen**

76 clet

Lokalförening	Aktiviteter	Kommentarer
Mälardalens Vallförening	- Årsmöte 240402 på Lövsta, Uppsala. Mia Lindqvist, Mias lantbruksrådgivning; Vad har vi lärt oss av det blöta året 2023? Varför gillar djuren inte fodret? - Fältvandring 240522 på Säby 3, Uppsala. Fatima El Khosht och Nilla Nilsdotter-Linde. SLU, Inst. för växtproduktions-ekologi; Vall i växtföljden sedan mitten av 1960-talet, vilka effekter får det på kommande grödor? Höstetablering av vall i höstsäd, hur bra har det funkat i södra och mellersta Sverige? Vad händer i betesprojektet Grazing4AgroEcology? - Digital träff 241210 – Nya rön om fodervärde på naturbete och tips om hur du optimerar betesdriften. Lantbrukare Anja Dalhög – mjölkproduktion på betesdrift och husdjursrådgivare Linda Gradén – fodervärde i naturliga örter och ris.	Ca 25 deltagare. Ca 20 deltagare. Ca 20 deltagare.
Södermanland	-----	-----
Östergötland	- Studiebesök 240228 hos Anders Karlberg med familj, Söderköping. Fredrik Johansson – Gödsling av vall. Hur ska gödseln spridas för att ge bästa effekt, hur långt är det försvarbart att köra olika typer av gödsel och vilka faktorer spelar in när det gäller inlejd körning eller att köra själv? Anders berättade också om gårdens biogödselanläggning. Som avslutning diskuterades maskinkedjan vid vallskörden. - Årsmöte och fältvandring i maj 2024 hos Tomas Johansson och Fanny Engdahl en fin majkväll. Vi tittade på grödorna kring gården, bl.a. vallinsädd i höstvet. Medverkande förutom styrelsen: Fia Johansson, Lantmännen och Madeleine Wiström, Hushållningssällskapet.	Ca 30 deltagare. Eftersom vårbruket var sent var det en liten men naggande god skara som samlades, och samtalet höll på till sent på kvällen.
Tjustbygden	-----	-----

Skåne	• Årsmöte 240301 på Naturbruksgymnasiet i Svalöv. Vall och betesdrift, Vallfoderanalys/markkartering, försök med bevattning, torktåliga växter. Anders Carlsson – Betesdrift på Skogsgård samt anpassad avel för hög beteseffektivitet. Cissi Bjerström – Tolkning av foderanalyser i vallfoder och sambandet med markkartan. Linda af Geijersstam – Presentation av europeiska betesprojektet Grazing4AgroEcology samt Svenska bevattningsförsök under två år. Behöver vi torktåliga vallväxter? • Borgeby Fältdagar 240726–27. Maria Wahlquist hade huvudansvar för Svenska Vallföreningens monter. Delad monter med Klöver Ess Agri för andra året i rad. • Majsdag 240910 på Helgegården, Skeparslöv. Försöksvisning på förmiddagen: 1. Presentation av majssorter. Sortföreträdare presenterar sina sorter. 2. Presentation av majssorter. Sortföreträdare presenterar sina sorter. 3. Mulcropla och SustAnimal, Mårten Hetta, SLU 4. FAO-tal, Magnus Nilsson, HS Skåne 5. Majs i foderstaten, Xenia Vinze, HIR Skåne 6. Viltskador, Petter Kjellander, SLU, HS i Skåne Efter lunch tittade vi på insådden till den Ekologiska Valltävlingen som kommer pågå tre år framåt.	15-tal medlemmar samt elever och lärare från årskurs 1 och 2 på skolan. 100-tal besökare inkl. elever från två naturbruksgymnasier samt lantmästarstudenter från Alnarp. Samarrangemang mellan Skånska Vallföreningen, SLU, HIR Skåne AB och Hushållningssällskapet Skåne. Finansiärer: Kristianstadsstiftelsen & Kristianstads försöksring. Delfinansierat av EU via Jordbruksverket. Lunch i maskinhallen från Degeberga Slakteriprodukter.
Sjuhäradsbygden	• Årsmötet hölls 240321 via Teams. • Fältvandring 240523 hos Johan och Madeleine Mjälgård, Mjälgårds mjölk- och maskin, Blidsberg. Produktion av vall, majs och spannmål går till de egna djuren. Medverkande: växtodlings- och produktionsrådgivare från Rådgivarna i Sjuhärad som även diskuterade kalkningsrekommendationer, precisionsodlingsstöd och djurhållning i förändrat klimat. • Resa till Borgeby fältdagar.	På mötet deltog 6 personer. 41 deltagare. Samverkan med Rådgivarna i Sjuhärad, Hushållningssällskapet i Sjuhärad och Gröna Möten.

Sjuhäradsbygden forts.	Fältträff 240827 på Fröstorps gård, Ljung med fokus på valletablering. Ola Hallin, HS Sjuhärad – Resultat från pågående försök med olika såtidpunkter, etableringsmetoder samt tekniker för att möta marknad och klimat. Erik Jönsson, Syngenta berättade om det senaste lösningarna för hållbar och effektiv ogräshantering, samt diskuterar hur kemisk bekämpning kan kombineras med mekaniska och biologiska metoder för bästa resultat vid brytning av vall.	34 deltagare. Samarbete med Maskinringen Sjuhärad. Samverkan med Rådgivarna i Sjuhärad, Hushållningssällskapet i Sjuhärad och Gröna Möten.
Jönköping	- Årsmöte 240125, Vrigstad Vårdshus. Vattenrådgivare Jan Wågesjö, Hushållningssällskapet i Kalmar - Bevattning av vallar, bevattningstillstånd och anläggning av bevattningsdammar. Efter föreläsningen hölls årsmötesförhandlingarna. - Sommarträff 240618 på Vasen Lantbruk utanför Nye – Precisionsodling på vallen. Det var en mycket intressant kväll där vi tittade på en varierad flytgödselgiva med hjälp av en Yara-N sensor ute i fält. Sedan var vi inne på sal och fick lära oss mer om precisionsodlingstekniken, Dataväxt växtodlingsprogram och det nya precisionsodlingsstödet som vi nu kan söka. - Hushållningssällskapet Jönköpings "Landsbygdens sommarmöte" på Gärhovs Gård, Vaggeryd, 240831. Jönköping läns valldöning medverkade med monter. I montern visades olika vallarter och olika sorter men med fokus på rörsvinglar, rörsvingelshybrider och ängssvinglar.	24 medlemmar utöver styrelse deltog på årsmötet. Det var ett samarrangemang med Lantmännen och Hushållningssällskapet. Under kvällen grillades det hamburgare och bjöds på kaffe och kaka. Ungefär 80 personer deltog på vallkvällen. Mässan har mellan 5000-6000 besökare varje år.
Skaraborg	- Årsmöte 240324 – Gödslingseffekter av rötresten i vall. - Majsträff 240923 på Sörby Mjölks Floby – Kontroll av stärkelsehalt innan skörd av majs.	15-tal deltagare. 25-tal deltagare. Ett lyckat evenemang.

Halland	• Årsmötet 240131 på Agrocenter i Falkenberg. Charlotte Åkerlind – Foderanalyser. Yngve Dahlberg, Klöver Ess – hur de arbetar med vallfrö och hur de rensar utsäde. • Vallvandring 240514 hos Årets Vallmästare i Halland 2023, familjen Uhlin, Hasslöv, Laholm. Femskördesystem för att få fram ett förstklassigt foder till sina kor. • Sommarträff 240725 hos Årets Mjölkföretagare Gun, Sven och Oskar Karlsson, Salltorp. De berättade om sitt företag och om hur man blir årets mjölkföretagare. Dessutom gav Anki Roth tips om coaching vid planering inför framtiden och läget man vill sträva mot samt om konsten att kommunicera det man vill.	27 deltagare. Kvällen inleddes med lättare förtäring vilket Klöver Ess och LantbruksAnalys bjöd på. Samarbete med Växa. Det bjöds på grillade hamburgare.
Västsverige	• -----	-----
Värmland	• -----	-----
Örebro	• Årsmöte 240227. Karl-Oskar Hedén, KLÖVER ESS Agri, Lidköping – Vallfröblandningar med olika egenskaper. Presentation av företaget, deras frösortiment och olika blandningar. Olika vallfrösorers olika torkkänslighet och förmåga att tåla blöta förhållanden. • Örebro läns Vallförening planerade och ordnade Svenska Vallföreningens sommar-möte i Närke 240725-26. Lars Eric Anderson och Ann-Charlotte Wallenhammar på Åkerby Säteri AB vid Tysslingen. Dikobesättning och fältförsök med olika rödklöversorter. Holger och Fredrik Gehrke, Hageberg utanför Vretstorp. De föder upp nötkreatur till slakt, inköpta mjölkrastjurar och egna köttrasdjur (dikor m.m.). Vi fick information om besättningen och deras odling samt fick se deras ladugårdsbyggnader. På kvällen var det middag på Lannalodge, utanför Vintrosa, där övernattningen också skedde. Andra dagen började vi med en kortare guidning av konsten på Kvarntorpshögen utanför Kumla. Sedan åkte vi ner i Kvarntorpsgruvan för att titta på och få information om kryddodlingen som företaget Växa Odling AB har i en del av gruvan. Nynäs	9 medlemmar deltog. Föreningen bjöd medlemmarna på fika och lunch. Det var totalt ca 55 personer som deltog på sommarmötet. Ett mycket lyckat och trevligt sommarmöte med mycket intressanta studiebesök!

	Säteri utanför Kumla som ägs av familjen Gustafsson. Vi blev förevisade deras mjölkkoladugård och tittade på vall- och majsodlingar. Vallträff och fältvandring 241010 med teori i Hardemo bygdegård, utanför Kumla, och fältvandring i närområdet. Under teoridelen diskuterades foderanalyser från 2024, lärdomar från växtodlingsåret 2024, hur kvävet kan varieras till vallen och projekt inom vallodlingen. Vi fick också en presentation av projekt med Yara N-sensor i vallen. Medverkade från Växa gjorde växtodlingsrådgivare Marcus Älme-fur, produktionsrådgivare Niklas Johansson och foderexpert Johanna Karlsson. Med från Länsstyrelsen var Ann-Sofie Hedberg och Therese Erneskog och från Yara Knud Nissen som är ansvarig för precisionsodling.	Föreningen bjöd på kokt korv. Träffen arrangerades av Länsstyrelsen i Örebro län i samarbete med Växa, Yara och Örebro läns Vallförening. Ca 24 deltagare.
Dalarna	-----	-----
Gävleborg	- Årsmöte 240409. Christer Lingman, Lingmans Konsult, Maskin & Växtodling AB – biogas. - Vallfröträff 241029 på STF i Undersvik. Vallfrö – Forsbecks.	Samarrangemang med Teve kvarn m.fl. Efter lunch var det studiebesök på kvarnen.
Jämtland, Härjedalen	-----	-----
Västerbotten	-----	-----
Norrbotten	-----	-----

Svenska Valföreningens artiklar i Svenska Valfbrev kring valfoder och häst 2001–2024

Ar	Nr	Författare	Rubrik	Online
2001	4	Cecilia Müller	Producera hästensilage?	NEJ
2001	4	Per Lingvall	Hästfolket hungrar efter kunskap om valfoder	NEJ
2004	5	Cecilia Müller	Hösilage till hästar	NEJ
2005	2	Hans-Arne Jönsson	Vallgräs till hästbete	NEJ
2008	7	Cecilia Müller	Snittat eller långsträigt rundbalsensilage till hästar?	JA
2008	7	Cecilia Müller	Hö, hösilage eller ensilage – inverkan på hästens grovtarmsjämsning	JA
2012	1	Cecilia Müller	Undersökning av svampflora och mykotoxiner i inplastat valfoder för hästar	JA
2012	2	Kerstin Huss-Danell & Anja Bylin	"Inneboende" svampar i vallgräs	JA
2013	1	Cecilia Müller	Skördetidpunkter för valfoder till hästar	JA
2013	3	Cecilia Müller	Hötappen – Valfoder till hästar	JA
2013	5	Cecilia Müller	Hötappen – Från bete till vinterfoderstat	JA
2013	7	Cecilia Müller	Hötappen – Långsträigt eller snittat hösilage till hästar?	JA
2014	3	Jessica Schenck, Rolf Spörndly & Cecilia Müller	Mögel i hösilage	JA
2014	3	Cecilia Müller	Hötappen – Långsträigt eller snittat hösilage till hästar – del 2	JA
2014	5	Cecilia Müller	Hötappen – Senarelagd skördetidpunkt – konsekvenser för hästen, foderstaten och foderhygien	JA
2015	1	Cecilia Müller	Hötappen – Socker i valfoder till hästar – spelar det någon roll?	JA
2015	3	Sara Ringmark	Utfodring av växande och tränande travhästar med enbart bra valfoder	JA
2015	3	Margareta Bendroth, Jan Jansson & Maria Stenberg	Betesväxter till häst – olika arters och blandningars smaklighet och produktion	JA
2015	3	Cecilia Müller	Hötappen – Mineralinnehåll i valfoder för hästar – del 1, makromineraler	JA
2015	6	Bodil Frankow-Lindberg	Mikronäringsämnen i valfoder	JA
2015	6	Anne-Maj Gustavsson & Elisabet Nadeau	Analysera innehållet av mikronäringsämnen i valfodret!	JA
2015	7	Cecilia Müller	Hötappen – Mineralinnehåll i valfoder för hästar – del 2, mikromineraler	JA
2016	3	Cecilia Müller	Hötappen – Hästar på sommarbete – del 1	JA
2016	5	Cecilia Müller	Hötappen – Hästar på sommarbete – del 2 fäng	JA
2016	7	Cecilia Müller	Hötappen – Vitaminer i vintermörkret	JA
2017	4	Cecilia Müller	Hötappen – Får hästar diarré av hösilage?	JA
2017	5	Cecilia Müller	Hötappen – Giftiga växter i beten och vallar till häst – alsikeklöver	JA
2017	7	Cecilia Müller	Hötappen – Hållbarhet i öppnade hösilagebalar	JA
2018	3	Cecilia Müller	Hötappen – Håll koll på valfoderpartierna	JA
2018	6	Cecilia Müller	Hötappen – Alternativa grovfoder för häst	JA
2018	7	Elisabet Nadeau	Kan man gödsla sig till proteinet i en gräsvall?	JA
2019	1	Cecilia Müller	Hötappen – Nytt projekt om olika vallgräs till hästfoder	JA
2019	3	Cecilia Müller	Hötappen – Giftiga växter i beten och vallar till hästar – åkerfräken och ängsfräken	JA
2019	6	Cecilia Müller	Hötappen – Mjölgräsa på hästbeten	JA
2020	4	Cecilia Müller	Hötappen – Valfoder till äldre hästar	JA
2020	6	Cecilia Müller	Hötappen – Ompressning av ensilage och hösilage	JA
2021	3	Cecilia Müller	Hötappen – Kan fri fekal vätska hos häst bero på inplastat valfoder?	JA

76
DB
check

2021	7	Cecilia Müller	Hötappen – Kolhydrater i vallfoder till hästar – del 1	JA
2022	1	Anna Jaimesson & Anna Hesse	Naturbete – hinder och möjligheter	JA
2022	4	Cecilia Müller	Hötappen – Kardborrar på hästbete bör avlägsnas	JA
2022	7	Cecilia Müller	Hötappen – Kunskapssammanställning om vallfoder till hästar på gång	JA
2023	6	Cecilia Müller	Hötappen – Kunskapssammanställning om vallfoder till hästar publicerad	JA
2023	7	Cecilia Müller	Hötappen – Olika gräsarter och skördetidpunkter i vallfoder till hästar	JA
2024	4	Cecilia Müller	Hötappen – Stripbetning - ett sätt att minska betesintag och hullökning hos hästar	JA
2024	6	Cecilia Müller	Hötappen – Vassensilage till hästar – preliminära resultat	JA

76 MW
 T/B HC 105
 clex